

М.Р. Мокринська, П.В. Матвіїв,
студенти гр. ЕФІМ-11 та ЕФІ-41.
Науковий керівник – ст. викл. Червінська О.С.

МЕХАНІЗМ КРЕДИТУВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Торгівля як галузь національної економіки потужно розвивається, а це зумовлює підвищення ролі кредитних ресурсів як важливого джерела фінансування підприємств. На частку торговельних підприємств станом на 01.04.2008 р. припадає 38,71 % від усіх кредитів, наданих комерційними банками нефінансовим корпораціям, у т.ч. 41,32 % – терміном до одного року. Кредити в національній валюті становлять 39,4 % від сукупного портфеля, в іноземній валюті – 37,73 %. Такі кредити, як правило, використовують на фінансування поточних потреб і дуже рідко на реконструкцію будівель [1, с. 64]. Через брак власних оборотних коштів торговельні підприємства залучають банківські кредити, які дають змогу раціональніше здійснювати оборот коштів підприємств, не витрачаючи значних фінансових ресурсів на створення товарних запасів. Основними шляхами кредитування поповнення оборотних коштів є: розрахунки із постачальниками і підрядниками; покриття короткотривалих касових розривів; для оплати за контрактом, договором тощо (зокрема для здійснення авансових платежів по імпортному контракту); передфінансування експортних контрактів. Формою поповнення оборотних коштів може бути строковий кредит або відновлювальна (револьверна) кредитна лінія банку.

Одним із видів поповнення оборотних коштів, яким може скористатися підприємство, є кредит під заставу товарів в обороті. У цьому випадку воно повинно виконати такі умови: рахунок – переважно в банку-кредиторі, стабільний товарообіг, стабільні джерела повернення коштів, підтвержені договорами з контрагентами. Оцінка позичальника проводиться з використанням таких показників: ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності й рентабельності. Далі оцінюється кредитна історія позичальника, його

обороту по рахунках у банках. Додатково може оцінюватися залежність від торговельних партнерів, управлінські ризики. Грошові кошти не надаються за збиткової діяльності потенційного позичальника за останній звітний період, від'ємного значення власного капіталу позичальника [4, с. 95–105].

Кредит під заставу товарів в обороті необхідно розглядати у двох аспектах: з одного боку, висока ймовірність зміни ринкової вартості предмета застави, порівняно висока вартість обслуговування (оцінка, контроль, страхування) і висока різниця в разі примусового продажу робить заставу товарів в обороті чи переробці менш привабливою поряд із заставою нерухомості чи рухомого майна. З іншого, – предмет застави безпосередньо використовується для отримання доходу позичальника і відповідно є джерелом для погашення кредиту. Тобто об'єкт застави поряд із виконанням функції забезпечення вторинного джерела повернення кредиту забезпечує одночасно й основне первинне джерело погашення – це дає змогу позичальнику не відривати своє майно (за інших видів застави майна) від процесу збуту і сприяє ефективнішій роботі клієнта.

Отже, постійні клієнти–торговельні підприємства, які чітко виконують умови кредитування, у яких фінансово-економічні показники є позитивними і стабільними, можуть скористатися спеціальними банківськими послугами із зниженими процентними ставками та більшим терміном кредитування.

1. Статистичний бюлетень НБУ (електронне видання). – 2008. – №3. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua>. 2. Ткаченко С.О. Управління оборотним капіталом торгової організації // Соц.-екон. дослідж. в перехід. період. – 2008. – Вип. 3(LIX); 4.2: Євроінтеграційний курс України: фін. вимір. – С. 95–105.